Ч. 51 (11.019). Львів, второк 8. березня 1927. Poсztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

9-го березня ц. р. Середа
Саля Лисенка Шашкевича 5
Концерт „Бандуриста"

За соборну Україну.

Промова голови українського сенатського клюбу сенатора Михайла Черкавського на пленумі сенату дня 2. березня ц. р. в ґенеральній дискусії над бюджетом.

(Продовження.)

Наслідком того грозою проймаючого білянсу маємо на українських землях під польським правлінням нужду, занепад духової і матеріяльної культури, доцільні занедбання в кожній ділянці публичного життя, розповсюднювання темноти і деморалізації. І лише вродженому почуттю загального правопорядку завдячуємо, що бандитизм, розпаношений на етнічно польських землях, не загніздився в такій мірі і на наших українських землях (Голос: Ви зневажаєте польський нарід!) Ні! Під бандитизмом розумію буквально бандитизм, а не те, що тепер звичайно звуть бандитизмом, не політичний „бандитизм".

Але панове можуть сказати: А санація моральна? А потравневе правління маршалка Пілсудського і „пілсудчиків"? Зроблю п. Туліє приємність та скажу й про те. Скажете: Чейже тепер всесильна влада маршалка Пілсудського, влада, яка при кожній нагоді заповідала реальне приноровлення конституції і переведення рівноуправнення понижених, гноблених і цькованих народів. Уряд, котрий заповідає зрівнання в горожанських правах українців і білорусинів, уряд, котрий центроправиця підозріває в сприянні українцям і в фаворизуванні української справи, в намірі творити „незалежну" Україну і прилучити до неї навіть східні „креси", що належать тепер до Польщі, — чи той уряд не змінив нічого в загальній системі, розбудованій Хієнопястом на українських землях? Даю відповідь на це питання і щиро кажу: змінив, змінив кількох людей на адміністративних становищах, які шукають серед наших людей, *„porządnych rusinów"*, тим *„porządnym rusinom"* обіцяють щось дати, але нічого не дають навіть і тим *„porządnym"*. Поза тим ніщо не змінилося. Цензура горожиться далі в застрашаючий спосіб. Сенатор Познер жалувався в нинішній промові на те, що недавно була сконфіскована відозва польської Ліги оборони прав людини і громадянина, а я покажу панам, що в нас конфіскує цензура. Наприклад зі статуту (програми) політичної партії т. зв. УНДО сконфісковано такий уступ:

„III. Українське Національно-Демократичне Обєднання бореться за суверенні права українського народу" — і це конфіскується саме в тому часі, коли „Глос Правди" пише про незалежність України — *„і обстоює конституційно-парляментарний устрій та загальне, рівне, безпосереднє, тайне і пропорціональне виборче право до всіх законодатних і самоуправних установ. IV. Українське Національно-Демократичне Обєднання обстоює рівність усіх громадян перед законом без ріжниці пола, народности і віри, свободу осідку і зайняття, слова і друку, зборів і товариств, станових орґанізацій і страйків, забезпечення правної охорони особистої свободи, незайманість домівки, право на приватну власність і таємницю листування, незалежність суддів і умовність засудів"* і т. д. і т. д.

Всього, що було сконфісковане читати не буду, щоби панове не посуджували мене в тому, що таким чином хочу це іммунізувати, бож все одно і все те, що тут буде занотоване в стенограмах і що буде таким чином зіммунізоване, — в наших газетах підпаде конфіскаті, як це вже не раз бувало.

Введений з кінцем минулого року пресовий декрет нічого не зробив польській опозиційній пресі, а на Волині, наприклад, тим декретом відразу вбито українську газету „Громада" з національним політичним напрямом. Поліція по давньому знущається над арештованими, як це доказує змасакрування М. Вербицького, арештованого під замітом участи в убивстві куратора Собінського. Потравневий уряд заакцептував відразу у ділянці шкільництва створений фараоном українського шкільництва Станиславом Грабським стан, а тепер іде дальше, по лінії, наміченій тим погромником українського національного життя та ідейним пропаґатором польсько-російського, а фактично польсько-більшовицького порозуміння на згубу українського національного руху. Ось у перших днях лютого ц. р. відбувся у Львові зїзд президій вшехпольських „орґанізацій народових", що його цілком слушно та згідно з правдою назвала українська преса „малопольським сенатом". Між іншими резолюціями львівський зїзд ухвалив викінчення очевидно ще не викінченої справи знищення останків українського шкільництва. І що діється? Ось новий львівський куратор Рімер достроюється до вимог „орґанізацій народових", а наслідком тої гармонії між ним і „орґанізаціями народовими" приходить до утраквізації, це значить до спольщення одинокої початкової народньої української школи ім. Шашкевича в Перемишлі. Дамоклів меч повис також над одинокою українською народньою початковою школою ім. Шашкевича у Львові, школою, яка в 1926 р. святкувала 40 ліття свого істнування.

Пан віцепремієр, чи як п. сенатор Познер називає, віцепрезидент — тепер буде все звати п. премієра президентом — отже п. віцепрезидент Бартель, відповідаючи свого часу в буджетовій комісії сойму на заміти пос. Павла Васильчука, ствердив, що від часу травневого перевороту не змінено на утраквістичну ні одної української школи. Такі його слова. Подані мною факти простують його твердження, дарма що висказане з таким авторитетом. Більше простуючих фактів, фактів стверджуючих, що по травневих подіях у шкільній політиці на наших землях ніщо не змінилося на ліпше, матиму нагоду навести пізніше при обговорюванні бюджету міністерства освіти.

А земельна реформа? Без сумніву десь її переводять, бож польська влада скрупулятно виконує кожний закон, отже і закон про земельну реформу. Але не в нас, не на землях Західної України. В нас відбуваються з наказу *„Związku naprawy Rzeczypospolitej"* збори осадників, які домагаються не тільки нових кредитів, субвенцій і підмог зі скарбу, але з відповідною помпою взивають українську більшість до... згідного співжиття з польським народом (Голос: Чи це зле?) Діла повинні бути, а не тільки слова і пропозиції... В нас земельну справу, справу голоду на землю, розвязують ще й в інший, оригінальний спосіб, іменно офіціяльною пропаґандою меліорації та комасації. В часі, коли в Сх. Галичині маємо на загальну скількість 1,457.000 селянських господарств аж 585.700 мініятурних господарств (до 2 гект.) а 485.900 карловатих (від 2·5 гект.), а на Волині 37.200 мініятурних і 85.500 карловатих; в часі, коли на цілому просторі східних земель на одно селянське господарство припадає пересічно 1·8 гект., а в Сх. Галичині ще менше, в таких умовинах ведеться лише пропаґанду в справі меліорації і комасації грунтів. Що той нуждар буде меліорувати, чи комасувати? Де і на чім він буде підносити свою рільничу культуру? Так розвязують у нас найпекучішу для широких селянських мас справу. Чи це правильно? — важко спорити з теперішніми панами ситуації. Позабувши кріваву науку, яку цілому світові дала Росія та Україна, вони накладають на очі ріжнокольорові скла, щоби не дивитися на дійсність, і затикають уха, щоби не чути розпучливого крику мас, голодних на землю. В свому засліпленні, в прямуванні до збереження „польського стану посідання" за всяку ціну, всупереч здоровому розумові — вони надуживають терпеливости знуждованих і голодуючих мас, доки ураґан соціяльної революції не розвалить будови теперішнього земельного устрою і не дасть масам необхідного для них варстату праці. Самозрозуміло, що до того ведуть нинішні володарі.

А доказує це не тільки економічна, соціяльна, податкова, освітня, адміністраційно-політична політика, але у ще більшій мірі національна політика в найширшому понятті того слова.

Панове з „уряду санації" говорять богато про конститутцію, рівноправність, справедливість. Одначе це зовсім не перешкаджає п. віцепрезидентові Бартелеві з натиском підчеркнути приноровлення не загальної, не обовязуючої в б. Конґресівці, тільки спеціяльної виборчої ординації при евентуальних виборах до громадського самоврядування на території Східної Галичини. До Конґресівки, що фактично від кількох літ живе самоврядним життям, приноровлюється пятиприкметникове виборче право для самоврядування, а до Галичини, яка 70 літ жила інтензивним самоврядним життям, розуміється, поки не знищила його ліберальна влада демократично-републиканської Польщі — має бути приноровлена куріяльна виборча система.

А одночасно соймова адміністраційна комісія нагально спішиться з своїми самоврядними комбінаціями, так подуманими, щоб вовк був ситий і коза ціла, (голос: Ще вам зле!), щоб самоврядування істнувало на можливо широкій демократичній основі і щоб воно не мало ніякого сутнього значіння для українського й білоруського населення. Цій меті служить постанова про вибори війта і лавників, як екзекутивного органу, не споміж вибраної громадської ради, але зпоза її обсягу, а передовсім повна залежність того вибору від затвердження адміністраційної влади, як також війтівське право *veta* щодо ухвал громадської ради. Для нас нема ніякого сумніву, що цю всесильність війта з правом *veta* видумано спеціяльно для нас. Але пощо в такому разі вибирати раду, коли її вплив і значіння рівняються нулі?

Анальоґічне явище в тих архихитрих проєктах спостерігаємо також у відношенні до самоврядування міського, зокрема повітового, що має бути вповні узалежнене від адміністративної влади. А всі ці проєкти на „знищене Русі", проєкти цілковитої кураделі і спутання українського народу, проєкти, що є запереченням правдивого самоврядування, є прецінь нічим іншим, тільки висловом компромісу між польською правицею і лівицею до ППС. включно, як ним були й ославлені язикові закони з 31. липня 1924 р.

(Докінчення буде.)

По дорозі.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 2. березня 1927.

I.

Довго вже польські парляментаристи (себто посли й сенатори) напиралися зі своєю візитою (чи контрвізитою) у Франції — п. Бріянові було менше спішно їх тут бачити, і п. Лярош одержував був доручення відсувати скільки мож найдовше гостину настирливих варшавяків. Одначе вічно відсувати гостину цю таки було неможливо; ну, і ось налинули на Францію польські „гості".

Приїзд їх — ніщо інше як один з моментів ґенеральної офензиви польської у Франції, офензиви, про яку ми писали недавно.

Приїхали ті панове сюди через Альзацію і задержалися були в Страсбурзі, де й виголосили промови, звеличуючи твердість Альзасців і їх французького іредентизму підчас ворожої анексії 1871—1918. Не було, на жаль, одначе нікого, хто пригадав би був учасникам страсбурського привитання, що хто як хто, а представники польського імперіялізму мало покликані говорити про Альзацію, пруський імперіялізм, на силу й проти волі мільйонів

анектовані провінції. Радше нам, Білорусинам, Литовцям ялось би величати Альзасців, учитися їх метод передержування анексії і витати їх з оконечним визволенням.

А Поляки краще би такої теми не торкались: це для них тема ховзка і не зовсім безпечна.

II.

В Парижі — досі бодай — не помітно найменших слідів якогось особливого захоплення варшавськими гостями. Звичайні приняття, які ні своїми розмірами ні своїм теплом не виходять поза міру конвенціональної приличности. Публика польською парляментарною прогулькою таки зовсім не цікавиться, а ґазети так мало їй місця присвячують, що —признаємось— аж дивно нам. Інша річ, що завтра може це змінитися: польська пропаґанда має тут великанський бюджет до своєї розпорядимости, тай за добрі гроші можна тут неодно надрукувати в ґазетах. Одначе це певне, що спонтанічно, стихійно, безкорисно навіть продажна частина тутешних ґазет варшавських мандрівників не привитала.

Привитали польських парляментаристів гаряче одні тільки — згадайте! — тутешні представники отаманщини варшавського зразку. Ці нещасні люде, де можуть і як тільки можуть реклямують перед французами Польщу, як велику потугу, будучу орґанізаторку Придніпрянщини (Придністрянщину, Волинщину, Поліщину, Холмщину Польща, як знаєте вже „зорґанізувала“, і то не аби як!).

Щось инче би, перед 1919 роком, привислянські Поляки були величали Прусію за праці кольонізаційної комісії в Познанщині і взагалі за пруську політику супроти „прусаків польської мови“! Одначе правда: навіть у пору найбільшого морального й політичного занепаду Поляки Королівства так низько не впали були, щоби підписувати прусакам заяви про свою „незаінтересованість“ у західно-польських землях; вони знали, що землі ці — політично найсвідоміші, культурно найвище розвинені, що з них вийшла польська національність і що зрікатися їх булоб не тільки безіменною підлістю, а й бездонною й безнадійною глупотою політичною...

Нашим неймовірцям все таки можна би навчитися дечого від Поляків — правда, не того саме, що їм видається вартим наслідування.

III.

Куди більше ніж подорож польських послів і сенаторів і польонофільські колінопреклонення неймовірців займають увагу французької публики інші явища і факти.

Помічаються журливо щораз частіші й інтимніші звязки між Італією й Німеччиною — звязки, які від недавної візити Штреземана в італійськім „курорті“ що найменше не охололи. Німеччина з кожним днем, з кожною годиною більше росте своїм значінням у розєднаній Европі, і за приязнь її, а принаймні за прихильну невтральність, мусять заходитися всі европейські держави, зосібна ж Франція й Італія. Польща в приєднанні німецької приязни Франції може тільки шкодити, і Франції прийдеться вибирати між одною і другою державою. Мимоходом одна увага: яке щастя наше, тай всіх польських „Альзацій“, що версальським миром відрізано від Німеччини стільки німецьких земель, прилучено їх до Польщі і ще роздерто Німеччину знаменитим коридором ґданським! Наскільки важче і ненадійніше було би становище в Східній Европі, якби Німеччина не мала з Польщею ніяких важких порахунків і якби німецько-польський союз був можливий!

Англійський консервативний тижневик *„Referee“* розпочав сензаційну, джерельну студію над швидкими й горячковими поступами італійських зоружень над французькою границею, над їх стратеґічною досяглістю і політичним значінням.

А льондонський і варшавський кореспонденти *Berliner Tageblatt-у* принесли на днях трохи не рівно сензаційні ревеляції про новий польонофільський курс британської політики, звернений не тільки проти Радянського Союза, а й проти Німеччини. Ревеляції ті знайшли очевидно відгомін і у французькій пресі.

До всіх цих фактів і процесів будемо ще мати нагоду повернутися. Пригадуємо тільки, що „Діло“ доносило про них і подавало їх оцінку геть-геть раніше великої західно-европейської преси, англійської, французької чи берлінської.

В. Левицький.

Скріпляймо наші кооперативи малими, гуртковими, але постійними датками! 1—1

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Прикре похміля. — Готентотська мораль „русских“ автажків“. — Шкідливий і короткозорий русский шовінізм.

Після гомінкого львівського організаційного зїзду „русскої меншости“ в Польщі, що наробив такого шуму в пресі після проголошення завершення формальної орґанізації „Русск. Народн. Обєдінєнія“; після проголошення єдности всіх „русских“ племен (великоросів, малоросів і білоросів) по рецепті Бобрінських і Евлогіїв; після санкції, для вмираючого галицького „кацапства“ — наступило деяке прикре похміля. „Обєдинительні“ змагання верхівки розсіяного на північно-українських землях і Білоруси російського поміщицтва та старого непоправного галицького попівства викликали деякий несмак серед ліберально-демократичної частини „русскої меншости“, тимбільше, що диспропорція сил між якими 150 тисячами русских і 9-ма міліонами українців і білорусинів під Польщею є хіба така велика, що думати про нівеляційну культурну політику у відношенні до українців і білорусинів є щонайменше глупо і гумористично як не божевільно. Продовжувати політику Бобрінських і Евлогіїв після великої і визвольної війни, після революції і проголошення права нації — це вже справді вершок самодурства.

Ясно, що у людей, які дивляться на український і білоруський рух не з поміщицького рундука і не з „висот“ приходства, це самодурство мусіло зродити реакцію.

Антирусифікаційна реакція проти постанов львівського зїзду зародилася у Вильні. Виленський відділ Р. Н. О. виніс відповідні корективні резолюції до маніфестаційних постанов львівського зїзду, визиваючи „Верховний Совет“ (управу Р. Н. О.) до переведення поправок у львівських постановах. З того приводу один з учасників львівського зїзду п. Юрій Ліперовський помістив статтю у варшавській *„За Свободу“* під написом *„На другий день“*, в якій з приводу „обєдинительних“ заїхань польських „русских“ пише:

„Тут нераз Верх. Совєтові прийдеться напоротися на всю нереальність „малоруського“ перекручування імени українців на зїзді, на всю реальну шкоду, спричинену твердженням тієї політичної брехні, хоч і випливаючої із академічно вірної (?!) ідеї. Тим, що стільки зусиль повернули на те, щоби заставити інших признати себе чимсь реальним, смішно і дивно нехтувати народження (як не відродження) далеко сильнішого „руху в тому самому розумінні у своїх співбратів—у жителів Подністрівя і Подніпрівя - в українців. І коли „малоросійські“ параґрафи легко виносити на зїздах, то не думаю, щоби з ними легко і доцільно було працювати виконуючим органам зїзду, якщо вони хотять спиратися на „права меншостей“ і на „право самоозначення народів“, на версальські трактати, на трактати Ліґи Націй, на демократичні принціпи й інші основи відродження придавлених і погноблених народів. Реальна політична робота повинна спиратися на принціпових основах і ясних тезах, а не на правилах готентотської моралі. А успіх політичної роботи неможливий без політичних порозумінь з товаришами недолі, без відповідних умов, компромісів... В тому відношенні не уявляю собі відповідальних політичних робітників Р. Н. О. серед інших меншостей, в „малороссійській“ тозі, одітій на них львівським зїздом“...

З приводу резолюцій виленського відділу Р. Н. О. забирає голос в передовиці і редакція *„За Свободу“*, стверджуючи всю недоцільність і зайву бравурність постанов львівського зїзду. Русский, що хоче реально працювати на Виленщині, мусить рахуватися з національними змаганнями білорусинів. Говориться про те, що русскі не повинні вмішуватися в національні справи білорусинів й українців, хоч з другого боку слід боротися з неприємними проявами українського і білоруського шовінізму. Та заки боротися з чужим шовінізмом, слід в першу чергу розправитись з власним шовінізмом, якого проявом є між іншим „горда“ резолюція про єдність племен.

„Занадто ясно, що та резолюція зовсім не має академічного, „науково-етнографічного“ характеру, а має політичні цілі. При чому політичні цілі висловлено крайно туманно, завдяки чому представники „білоруського“ і „малоруського“ племен зовсім природно згадують царські часи, коли суворо переслідувалось навіть „білоруське і малоруське наріччя“. Таким чином русский шовінізм примушує навіть ті білоруські елементи, що ставляться прихильно до русскої справи, підкреслювати свою білоруську окремішність. Находячись в добі початкової орґанізації русскі легкодушно перебільшують свої сили і немов нарочито викликають ворожі до себе настрої з боку славянських меншостей і тих лівих поляків, що підтримують (?!) українців і білорусинів. З політичної точки погляду така тактика глибоко помилкова. Русскі виленці це зрозуміли. Вони виявилися більше реальними політиками, як галичани, а тому і внесли свої поправки, розвиваючи §§ 2 і 3 резолюцій львівського зїзду“.

Русский шовінізм не лише політично шкідливий, але й політично короткозорий. Чому? Це виясняє варшавський орган тим, що русскі мають свою метрополію. Більшовики є лише проминаючим епізодом; після їх упадку русскі Польщі знову матимуть свою метрополію. Українці і білорусини — мовляв — своєї держави не мали (?!) і не мають (?!).

„Вони находяться в добі боротьби за своє самоозначення, за свою національність, а в кінцевому білянсі — „в качествѣ далекаго идеала“ — за свою державну незалежність. Звідсіль їх недужий націоналізм, який далеко більше вибачливий в їх рядах, як в рядах русских“.

З тієї точки погляду русский шовінізм наскрізь короткозорий. А з Росією і русскою національністю погано мається справа, коли їх повинні боронити „русскі“ галичани.

Можемо бути вдячні варшавській *„За Свободу“* за рекомендацію „снисходительности“ у відношенні до українського і білоруського „шовінізму“, але — на щастя — ми в цій вирозумілости „не нуждаемся“. Взагалі було би бажане, щоби варшавський русский орган дещо спустив зі свого високого, хоч і смішно-альтруїстичного тону, який йому не до лиця, коли він виступає в імени будучої Росії, а тим менше в імени кількох десяток тисяч русских в Польщі.

Перш усього до висновків варшавського русского органу мусимо внести деякі поправки. Русскі трепечуть перед тими „лівими поляками“, що нібито підтримують українців і білорусинів. Що це за такі поляки, Господь знає, зате загально відомо, що ті „ліві поляки“ підтримують „русску меншість“, про що свідчить відома окрема умова пепесівців з російськими еседеками й есерами. Зайвим є теж сочуття з приводу того, що — мовляв — українці і білорусини не мають своєї державної метрополії, що вони находяться тільки в добі боротьби за свою національність, а справа державности це дал...

Мих. Рудницький.

Автор „Саніна“.

Не тільки для широкого загалу читаючої публики Арцибашев лишиться автором „Саніна“*.) Він належить до тих письменників, до яких, справедливо чи ні, прилипає на все життя успіх одного твору і то успіх зроджений нежданими примхами книгарського ринку. Невже це вже рівно 20 літ, від хвилини, коли з цією книжкою — *horribile dictu*: у німецькім перекладі повіяло на нас революційною ідеєю із найбільше соромязливого світа — сексуального? Краще може сказати: лише 20 літ. Аж важко повірити, що за такий короткий час така бунтарська книжка може видаватись спомином із такої давної, зеленомолодечої давнини?

Арцибашев не створив нічого аж такого нового, щоби приваблював ще нині свіжістю свого відкриття. Зпоміж тих письменників, між якими його імення повторялось найчастіше, майже механічно, він здається таки найменше оригінальний; і Горкий, і Андреєв, і Купрін, і Бунін мають складнішу психольоґію, більші шахти у підземеллях своєї душі. Зате Арцибашев міг лекше зясувати своє відношення до життя кількома типами, кількома проблемами. Коли думаємо про ці типи та проблеми, важко забути, що наша література мала виїмково письменника, який іще з більшею завзятістю, одночасно з Арцибашевим, так сказати спеціялізувався у літературній сексольоґії „із суспільного становища“.

Можна залишити на боці питання про перевагу Арцибашева чи Винниченка. Винниченко не написав ні одної повісти, яка могла би піти в Европу як малюнок деяких сторінок нашого суспільного життя з ріжних причин: нпр. його повісти нездужають композицією, а суспільне життя, яке він у них малює, мало ріжниться від картин російських письменників, що його випередили і перевищили талантом. Арцибашев може не такий ріжноманітний у своїх нарисах, але як більший артист від Винниченка вмів задовольнитись у деяких моментах таким безпосереднім змалюванням типів, що забуваючи про „моральний сенс“ твору, звернений проти моралі, давав типи, які промовляли від імені його ідей або і йому протилежних. „Так виглядають ці люди“ — це йому вповні вистачало.

Скільки життєвої іронії у факті, що Арцибашев — один із найпалкіших передвістників перевороту в одній комірці життя російської інтеліґенції не мав сили вдержатись у річищі революційної стихії, коли вона почала брикати як жеребець, від надміру пристрастей, в яких він добачував самозрозумілий гін свобідної людини! Правда, на духову російську революцію складались сотки й тисячі таких маніфестів як „Санін“ і нелегко розплутати вузол: коли література має більший вплив на суспільне життя, а коли це життя на літературу. Пшибишевський з богато більшою силою артизму та льоґіки звеличував непереможного і животворного бога пола, і його роля в своїй літературі була у свій час непомірно більша як Арцибашева, а прецінь якою міщанською лицемірністю і паламарською моралю надихане до нині товарисько-родинне життя польської інтеліґенції!

Можливе, що Арцибашев, ставши емігрантом, почував несвідому потребу зрівноважити публіцистикою свій колишній вплив як бунтуючого письменника. Яка трагедія для письменника, якого твори йшли колись між сотки тисяч читачів, перебалакувати свій талант за редакційним столиком майже провінціяльної газетки! Небезпекою для таланту Арцибашева в його повнім розквіті було вже те, що він занадто просто підправляв літературу сосом суспільних дискусій. Та якого удару мусів зазнати цей талант, коли вічно той самий суспільний сос газетярських полемік треба було підправляти літературою і то як кажуть росіяне: „остатками прежняго величия!“.

Коли вмирає нежданно такий письменник як Арцибашев, з якого творів не доводилось робити загального білянсу, бо їх творчість була одним із пройдених моментів суспільного та індивідуального розвитку, стає жаль, що нема часу ще раз прочитати найцікавіших його книжок, але вже поволі, без гарячки цікавости, — з цікавістю та гарячкою іншої потреби: щоби перевірити два враження переділені врізвою літ і потоком подій. А може краще для таких письменників — вдоволитись спомином. Щоби не зазнати розчарування, як Арцибашев, коли побачив, як виглядає індивідуалізм Саніна як масове явище.

Письменники, що виступають як суспільні революціонери в своїх творах, часто тратять ці твори від одного непередбаченого факту: що їх ідеї здійснюються.

---

*) Михайло Арцибашев, що помер у військовім шпиталі у Варшаві, ур. у 1878 р. Менше відомим широким колам нашого громадянства є факт, що він з походження із Харківщини і сам називав себе „малоросом“. Утікаючи перед воєнним комунізмом, він опинився в 1926 р. у Варшаві і там став співредактором російського денника „За Свободу“, де поміщував крім літературних творів велику скількість статей на політичні теми, забираючи нераз голос і в українській справі, до якої займав „оригінальне“ становище. Його деякі повісти, оповідання та песи перекладені майже на всі европейські мови.

кий ідеал. Помиляєтеся, панове, українці! І білорусини вже мають свою ще не зовсім державну, але підержавну метрополію, хоч і під червоними крилами більшовицької Москви. Українці вже давно перейшли добу боротьби за своє національне самоозначення і тепер продовжують боротьбу за свою повну державну незалежність. Протиставлення русскій хапчивости, проводженій по лінії політики Бобрінських і Евлогіїв, — це не „недужий шовінізм", який — мовляв — є простимий, а здоровий відпір проти самообманних посягань останків російської чорносотенщини.

Виленська корективна резолюція була призначена для „Верховн. Совета", що відбував свої наради в перших днях березня у Варшаві. Та без огляду на те, що із своїми „обєдинительними" резолюціями зроблять Р. Н. О., вважаємо своїм обовязком ствердити, що на українській території під Польщею ніяких русских не було і нема, за винятком жмінки православних попів, б. російських урядовців і зросійщених покидьків українського громадянства на північно-українських землях. Ніяка проблема „русскої меншости" на українських землях не існує і всякі спроби штучно її витворити шляхом регенерації вимираючого передвоєнного „кацапства" стрінуться з нашим найрішучішим відпором. Якщо поза українською територією існує русска меншість, яка бажає зберегти свою національність і культуру, то її культурні змагання не стрінуться з нашими перепонами. Однак політична співпраця з тією меншістю ледви чи моглаб бути коли-небудь можлива з огляду на розбіжність наших політичних цілей і політичної тактики в умовах сучасної дійсности.

З приводу реферованих уже в нас висновків статті варшавського *„Наш. Пшеґльонд-у"*, базованих між іншим на невірній інтерпретації одного уступу із статті д-ра Дм. Левицького в місячнику *„Natio"*, забрав голос на сторінках тогож щоденника редактор *„Natio"* д-р Павло Лисяк. В листі до редакції зазначує д-р п. Лисяк, що

„зі змісту статті п. С. Г. пересічний читач може винести вражіння, немов би справді інтенцією д-ра Дм. Левицького була якась оферта на адресу польського уряду або — що більше — відступництво від національного ідеалу, висловленого в гаслі незалежности і соборности в користь автономії українських земель, що находяться в межах Польщі. Уважаю своїм обовязком перестерегти перед пошуканкою в українських статтях, друкованих в місячнику *„Natio"*, подібних скритих інтенцій. Зрештою, в даному випадку висновки, які шан. автор зробив із зацитованого уступу зі статті п. д-ра Левицького, находять своє заперечення в поминених ним дальших уступах тієї самої статті, що в ясній недвозначній формі обговорюють відношення до польської держави. З огляду на прикрі непорозуміння, викликані кількакратно в останніх часах жидівською публіцистикою мимовільним викривленням деяких моментів українського політичного життя, годиться при тій нагоді висловити горяче побажання, щоби якнайскорше наступило докладне взаїмне ознайомлення і зрозуміння обопільних цілей і змагань, що без сумніву вийде на користь обох народів".

Н. В.

Великий протибільшовицький фронт.

Берлін, 6. березня 1927.

Вольф повідомляє з Парижа, начеб Чемберлен при нагоді найближчих нарад у Женеві задумував порушити східну справу і довести до утворення протибільшовицького фронту та намовити Німеччину зірвати взаємини з СРСР. Зате Чемберлен обіцює піддержати домагання Німеччини в справі евакуації Надренії.

„Берзен-Курієр" у звязи з повищою вісткою пише, щоміродатним німецьким колам такі пляни англ. уряду не є знані. Ніхто в Німеччині не бере поважно таких комбінацій. Німецький канцлєр вказував уже, що становище Німеччини до англійсько-більшовицького конфлікту є ясне. Німецька громадська думка погоджується щодо того, що становище Німеччини на основі льокарнського, рапальського і берлінського договорів може бути лише невтральне. „Фос. Цтґ." пише, що на перший плян женевських нарад висувається справа англ.-більшовицького конфлікту. Німеччина не може протиставитись Англії, але мусить відперти всякі спроби, щоби її втягати проти російського або китайського народу. Німеччина може тут відіграти важну ролю яко посередник у порозумінні з Францією. „Вельт ам Абенд" (зближений до більшовицької амбасади в Берліні) пише, що льорд Д'Еберной предложив Штреземанові конкретні пропозиції англ. уряду для Німеччини. В пропозиціях сказано, що Англія готова признати Німеччині ріжні концесії, коли Німеччина зірве дипл. взаємини з СРСР. і прилучиться до протибільшовицької акції.

Китайський протест.

Льондон, 6. березня 1927.

Гсу-Ян, китайський міністр закордонних справ у Шанґаю, переслав на руки дипльоматичного корпусу лист із протестом проти того, що англійські війська заняли становища поза міжнародніми концесіями. Він домагається, щоби війська негайно забралися на міжнар. полосу.

Похід кантонців.

Льондон, 6. березня 1927.

„Сандей Таймс" повідомляють, що кантонські війська посуваються на Су-Чов. Їх передні відділи є вже мабуть недалеко міста.

Рада Ліґи Націй.

Женева, 6. березня 1927.

Приїхали вже тут Чемберлен, Бріян, Штреземан, Бенеш і Залеський. Мабуть нині конферуватиме Бріян із Чемберленом і Штреземаном. На год. 11. передпол. в понеділок визначено перше засідання Ради Ліґи Націй. Є чутки, що Чемберлен і Бріян будуть посередничити між Німеччиною і Польщею.

Бріян вдоволений з Німеччини.

Париж, 6. березня 1927.

„Матен" повідомляє, що мін. загр. справ Бріян у розмові з Гешом висловив задоволення з правильности і точности, з якою Німеччина сповняє зобовязання, приняті в умові в справі фортифікацій у Сх. Прусії. Бріян зазначив, що розуміє бажання Штреземана в справі можливо скорого навязання переговорів у справі евакуації Надренії, одначе такі переговори можливі щойно тоді, як клявзулі у справі роззброєння будуть зовсім виконані.

Самоврядна Рада.

Варшава, 6. березня 1927.

На понеділковім засіданні Ради міністрів розглядатимуть проєкт декрету президента держави про утворення Самоврядної Ради і проєкт адміністраційного поділу держави. Рівночасно міністр промислу і торговлі представить розпорядок президента в справі утворення торговельно-промислових палат у тих дільницях, де їх досі нема.

Обікрали польського дипл. курієра.

Варшава, 6. березня 1927.

В ночі на 5-го березня вертав поїздом Байтен-Варшава дипльоматичний курієр польського мін-ства закордонних справ Томашевський. Біля Пйотркова якийсь чоловік увійшов до переділу вагону з револьвером у руці і забрав валізку, в якій була дипл. почта. Томаш. задержав поїзд, поліція зараз почала шукати, але надармо. По валізці і по злодієві і слід загинув.

Иоффе хорий.

Москва, 6. березня.

Иоффе занедужав на нирки і виїхав до Відня лічитися. Лікування потреває довше.

Цикльон на Мадаґаскарі.

Париж, 6. березня 1927.

Французький мін. залізниць одержав урядову телеґраму з Тананаріви (на Мадаґаскарі), що 3. ц. м. нагальний цикльон навістив і знищив території на північ від Тананаріви. Є чимало вбитих тубильців. Залізнича, телеграфічна і телефонічна комунікація перервана. Матеріяльні втрати великі. Заступник ґубернатора Мадаґаскару відїхав у навіщені околиці.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТ

Проф. Д-р Т. Богосевич

1669 ординує від 12—4 1—16

Пасаж Міколяша Сходи 1, II. пов.

НОВИНКИ.

— **Два українські концерти у Львові.** По довшій перерві львівська і підльвівська українська публика матиме нагоду почути нараз два добірні українські концерти: дня 9. ц. м. концерт „Бандуриста" в салі Лисенка, а дня 13. ц. м. в полудне спільний концерт-свято у честь Шевченка всіх наших музичних товариств у Львові в салі Народнього Дому. — В першому концерті бере участь наша відома піністка п. Божейківна і ріжні солісти, що разом з добре вишколеним хором „Бандуриста" виповнять цілу інтересну програму того вечора. А саме хор під управою п. Ів. Охримовича відспіває цілу низку відомих і невідомих пісень Філярета Колесси, В. Барвінського, Ст. Людкевича і Б. Кудрика, а також Шуберта „На гондолі" і „Лісову серенаду". Атракцією цього концерту повинно бути форт. сольо п. В. Божейківної, яка відограє виключно нові твори композитора Ст. Людкевича і „Хор робітників" Ліста у виконанні хору „Бандуриста" (з барит. сольом). — На святі Шевченка буде виконаний, як ми вже подавали, цілий „Кавказ" Людкевича в супроводі симфонічної орхестри. Виконавців цього величнього твору буде понад 120 (ок. 80 хористів і понад 40 членів орхестри). Можна надіятися, що білети будуть заздалегідь розхоплені. Від понеділка 7. ц. м. можна набувати білети на цей концерт у книгарні Шевченка, Ринок ч. 10.

— **З ґеоґрафії України.** Дня 10. лютого відбувся у Харкові виклад проф. Ст. Рудницького на тему „Соборна Радянська Україна, як природна й антропогеографічна одиниця", в якому обговорював м. і. справу відрізання Західньої України від останніх українських земель з фізичного й атропоґеоґрафічного боку, наслідки такого відрізання в минулому, сучасному й майбутньому й значіння Західньої України для Соборної України з погляду ґеополітичного, ґеоекономічного й географічного.

— **Вибух гранати в Банку Краєвого Господарства.** Дня 5. березня в полудне в будинку Банку Краєвого Господарства при вул. Косцюшка вибухла ґраната. Урядовець того банку Стан. Сидорович у товаристві возних Вол. Венде і Каз. Шевчинського переглядав у пивниці (в якій є змагазиновані старі акти) полиці реґістратури. Підчас того скотилася граната з полиці на землю і вибухла. Сидорович упав із драбини на землю; відломки гранати ранили його на цілім тілі. Лекше ранені теж Венде і Шевчинський. Ранених відвезено до шпиталю. Граната лежала в пивниці мабуть з часів війни.

— **Хлібоїдські кооператори і їх помічники.** Одержуємо таку новинку: Перед карним окружним судом у Станиславові дня 25. лютого відбулася розправа проти був. „директорів" кооператив „Верховина" в Микуличині Івана Кіселюка і Володимира Кушнірєвича. Згадані „директори" господарили в кооперативі в той спосіб, що заложили собі на власну руку 2 камяниці. Брали товари по ріжних фірмах у борг на рахунок кооперативи, відсилаючи до власних крамниць, а гроші до власної кишені. Кооператива стратила на цьому 9.000 зол., які мусіла заплатити. Іван Кіселюк пробував в останній хвилині ратуватись і... пристав до „хлібоїдів", але суд окружний таки ствердив злодійство і засудив його на 6 місяців, а Володимира Кушнірєвича на 10 місяців тяжкої вязниці. Коли вийде звідси, партія хлібоїдів дістане гарного організатора, бо треба знати, що Кіселюк є головою повітової управи хлібоїдської партії. — **Гуцул.**

— **Що дється в маґістраті з грішми!** „Дзєннік Львовскі" приносить велику статтю про махінації голови маґістратської каси п. Пєрожинського, який віддав касові книги в порядку, а 32.000 зол. узяв від касієра, який був пересвідчений, що цими грішми він хоче заплатити маґістратський довг на таку суму у „Міськім водопроводнім заведенні". Коли це заведення домагалось довго надаремне грошей, виявилось, що п. Пєрожинський позичив усю суму ріжним кревним і товаришам. Покищо лише один з них зголосився із своїм довгом на 10.000 зол. Гарна господарка громадським грошем!

— **Українцям Волині, Полісся і Підляша під увагу.** Звертаємо увагу всіх заінтересованих на статтю „Ліквідація сервітутів на українських землях під Польщею крім Галичини і Холмщини" поміщену в часопису „Сільський Господар" ч. 5. з 1. березня 1927. З уваги на значіння цієї справи головно для наших селян, поручаємо їм докладно обзнайомитися зі згаданою статтею.

— **Між молотком і ковалом.** „Соціялістіческій Вєстнік" повідомляє, що радянська влада підготовляє цілу низку лицитаційної продажі ріжних дорогоцінностей не лише з буваших царських палат, але й з палат російської аристократії та буржуазії, яка втікла на чужину. Більшість цих предметів: творів мистецтва, образів, різьб, килимів, кераміки, перейде в руки чужинців, бо місцеві богачі не мають відваги виступати прилюдно як покупці, щоби не звернути на себе уваги Г. П. У., себто тайної поліції. Приготовлювана продаж „з молотка" є в звязку з новими фінансовими трудностями радянського уряду, який таким робом поправить свій державний скарб.

— **Для емеритів.** Палата скарбова у Львові (вул. Рутовського ч. 13). виплачує емерит. урядовцям і вдовицям по урядовцях вальоризовані їх платні, одержані в роках 1920 і 1924. Дотичні сторони повинні внести в цій справі короткі подання, наводячи в них із свойого почтового відтинку числа конта та чека.

— **Заява.** Одержуємо таку заяву: Прохаю Хв. Редакцію помістити таке пояснення: Часто звертаються до мене устно й на письмі ріжні особи у справах, до яких я вже давно не маю жадного відношення. Щоб уникнути небажаних непорозумінь, заявляю, що я вже від довшого часу не маю відношення до проводу часопису „Нова Україна", „Українського інституту громадознавства у Празі", „Українського комітету в ЧСР." та „Союзу українських організацій в ЧСР" і не маю взаємин з особами, які стоять на чолі цих підприємств чи організацій. Тому ласкаво прошу інтересантів не звертатись до мене в справах, що відносяться до згаданих підприємств чи організацій, бо полагоджувати такі справи я, як цілком стороння особа, не маю змоги. — З правдивим поважанням *М. Галаган*, Прага, 22. II. 1927.

— **Львівські злодії.** Коли поліція потребує вашої фотографії, а ви не хочете спокійно сидіти, можуть вас до цього присилувати, коли ви є на лісті „підозрілих"; За надто гострі ручні протести одержав 2 місяці вязниці ворог фотографічного апарату Міщунь. 4 міс. вязниці це кара, яку дістає хтось, кого злапають на чужім стриху.

— **Пів-трупи і трупи.** Дві молоді жінки пробували вчора у Львові отруїтись. — У Новім Санчі засудили на повішення бандита Дзядоня, що вбив кількох осіб. — У Варшаві повісився у вязниці Берчатович убийник директора Лятавця. — У селі Павлусеві, біля Ярослава, господар Штуцький підчас забави, підпивши собі у суперечці забив сокирою свого сина.

— **Рубін і рабін.** У пікантнім перемиськім процесі прийшло до „конфронтації" рабіна з його американською жінкою. Спеціялісти від жидівського ритуалу заявили, що цивільний шлюб із становища жидівської релігії є неважний. Рабін сильно засипався, кажучи, що признав під присягою, що Рубінової ніколи не тикав, але не присягав, що вона не тикала його, бо за її рухи він не може брати відповідальности. Розправа повна гумору. Рабін при появі Рубінової ховається за крісло прокуратора. Коли його адвокат питає, як він міг сватати Рубінову, знаючи її минуле, він відповідає з жидівським гумором, що коли він йому не подобається в ролі „шадхена" (посередника подружжя) то може не дати себе сватати через нього. Один свідок відмовляється від зізнань, кажучи, що є кревняком Рубінової, а саме вона є тіткою його мами, чи пак сестрою маминого діда, що на ділі виявляється „пятим колом у тині". Рабін виправдується, що підписав з Рубіновою контракт з обіцянкою подружа і гостив її у себе на те, щоби вона від нього відчепилась. Процес заходить у щораз більші подробиці, бо кожний свідок крутить по свому і в їх зізнаннях так само важко розібратись як у посвояченнях і „ґешефтах". Трибунал хоче ще переслухати свідків з Америки, і тому розправу мабуть відкладуть. Тимсамим „похождення" рабіна і його рубінової спокусниці стануть ще більшою саламахою.

— **Кара чи забава?** Варшавський військовий суд судив полковника Длуґошевського за те, що мав поєдинок з денникарем за образу чести і засудив його на 5 днів домашнього арешту, завісивши — не як гадаєте: в службі полковника — а цей арешт на 2 роки. Чи така кара може стримати офіцирів від дальших поєдинків?

— **Для шахістів.** У 9-ій черзі гри став шахових змагань у Ню-Йорку такий: Капаблянка 6 і пів, Немцовіч 6, Альохін і Відмар по 3, Маршаль пітора пункта.

— **Чи повірите, що...** на Чехословаччині відкрили банду циганів, яка годувалась людським мясом убитих людей. Арештований ватажок Фільке призвався до своїх злочинів, заявляючи, що вони робили це з голоду. Фільке втік. — Офіціяльний орган радянського уряду „Торговопромишленая Газета" робить ревеляцію, що в Москві находиться 8 великих фабрик, які до цього часу не є „соціялізовані" і з яких великі доходи йдуть до кишені їх приватних власників; є між ними фабрика ляку Фрідлєндера, фабрика текстильна; металюрґічна „Утілізатор", власність якогось американця, друга текстильна Серпінського, сталева Віверальквасів Бірштайна, а в кожній з них від кількадесять до 200 робітників. Найбільше неймовірним у цій ревеляції є те, що уряд заявляє, буцім-то нічого не знав про їх істнування.

— **Світова всячина.** Собак у Варшаві будуть зганяти із світа за прикладом методи приворовленої в Америці до людей електрикою. — У Парижі основано інститут, в якому будуть досліджувати вплив ультрафіолєтового проміння. У підземеллях інституту зроблено штучну пляжу для рахітичних дітей, яких лічитимуть лучами

завішеними на стелі. — Летун Пінедо, що перелетів з Італії до Південної Америки, одержить 50.000 лірів нагороди. — В Японії 25 проц. немовлят умирає; причиною своєрідна недуга матерей, звана берібері, яка розвивається під впливом одного роду рижу, вживаного як харч. — Французьке вино цього року значно подорожіло; збір з 1925 року дав 90 міліонів гектолітрів, а з 1926 р. лише 53 міл. У 1914 р. гектолітр коштував 26 фр., у 1926 р. 72 фр., а цього року аж 240 фр. — Електрична фабрика Таннерода в Тюрингії завела примусову підстрижку для жінок, які там працюють. — Найвищий дім у світі буде небавком у Ню Йорку на 110 поверхів; коштувати-ме 23 міл. дол.

— З кіна. У кіні „Лев“ почалась нова комедія в 12 діях п. з. „Пані нині без сорочинки“ з прегарною Колін Мур у головній ролі.

Дописи.

Коросно. *(З наших західних окраїн.)* З жахом беру за перо, коли приходиться мені писати про стан українських західних окраїн, а з окрема нашого повіту, як під культурним, так і політично-організаційним оглядом. Ізза недостачі інтелігентних діячів пять наших сіл коростенського судового повіту спить сном блаженних; така саміська мертвеччина сповила й дуклянський судовий повіт, де більшість сіл є українська. Учительство й духовенство майже поголовно москвофільське, старого, передвоєнного типу, напів спольщене, бо дома вживають майже без вимки розговірної мови панської, польської, читають польські часописи, в сердечних взаєминах жиють з інтелігенцією польською і т. д. Що москвофільська інтелігенція докотилась до цього, це зовсім природне явище. Хто все голосив велику „істину“, що наш нарід слабосилий, що він якась-там тільки вітка „сильного і великого“ московського народу, що власні сили орґанізувати річ зайва, бо скоріше чи пізніше висвободить нас московський „старший брат“ — той не може тепер нараз змінитися. Одинокий у нас адвокат — теж москвофіл, такий як інші, бо цілком ніякими народніми справами не цікавиться. Останніми часами дряхле русофільство береться відмолоднювати сельроб, засипуючи наші села даром „Волею Народу“. В дуклянськім судовім повіті ізза не конче тактовного поступовання духовенства два села перейшли на православя; в Дуклянщині провідником русофілів є о. Кирил Чайковський. Маємо, правда, двох священиків-українців, але один нічіть у своїй громаді ніякого впливу виробити собі не вмів, а другий, хоч подекуди й розмахнеться до якоїсь роботи, то рівно скоро і присяде, бо має жінку учительку. Зноваж „власть імущі“ (з урядів і староства) в більшости вшехполяки, які вважають наших лемків за „полякуф, мувйонцих по русіньску“, які скорше чи пізніше перейдуть і на мову польську. Всеж таки й у нас, здається, піде до кращого. Бо не забуває про наші села матірнє Товариство „Просвіта“, а й „Свобода“, партійний орган Українського Національно-Демократичного Обєднання, починає загощувати під лемківську стріху. Віримо теж, що ця одинока наша щиронародня партія, яка одною зі своїх цілей поставила собі закріплення за українством наших західних окраїн, і на оба наші судові повіти зверне потрібну увагу, чим причиниться до прояснення кромішньої темряви, яку простягли над нашою дорогою Лемківщиною шкідники-русофіли.

Лемко.

Літературний куток.

— Ще одну теорію про Шекспіра найшов римський професор Палядіно, який доказує в своїй книжці, що славний драматург був, нимже-ж би, як не — італійцем. Справжнє імя Шекспіра було: Мікель-Анджельо Фльорію, який у молодости виемігрував до Англії, після видання італійських поезій легкого змісту.

— В італійськім манастирі Казале найдено 44 рукописів Глюка, Перґолезе, Рамо, Вівальді, Страделі і Дуіні.

— „Пан Тадей“ Міцкевича перекладений удруге на шведську мову, але прозою. Як нам відомо цю поему перекладає від довшого часу один з наших визначних поетів на Радянщині.

— Цього року стають прилюдною власністю твори таких письменників: фільософа Авенаріюса, Трейтчке, Гонкурів і Верлєна.

— Великий франц. поет Кльодель, одночасно диплъомат, тепер амбасадор у Токіо, мав бути призначений до Берліна, але нім. уряд не згодився на це, бо Кльодель в одній студії поставився до Ґетого не з належною пошаною.

— Французька Академія, редагуючи словник, зупинилась при гострій дискусії над одним непахучим словом з пяти букв (як і в нашій мові), рішаючи: чи його вставити в словник. Слід пояснити, що Французи вживають його часто як проклону, у формі вигуку. Слово ввійшло, але без пояснення, що його так часто вживають саме в цьому значінні.

— Читаємо, що польський амбасадор у Парижі, Хлаповський, хоче вивинути свій дипльоматичний хист у Ватикані в обороні двох франц. письменників і редакторів Морраса і Доде, роялістів, яких твори папа недавно поставив на „індекс“. Коли такий великий є вплив Польщі у Ватикані, може би вона подбала, щоби цей зняв свою клятву ще з пів сотки архитворів інших франц. письменників „на індексі“: Монтеня, Ляфонтена, Русса, Вольтера, Дідеро, Бальзака, Жорж Санд, Мішле, Конта, Сент-Бева, Ренана, Золі, Дюма, Віктора Гюго, Франса і т. д...

— В Японії оснували окремий журнал присвячений російській літературі.

Зі спорту.

Український Спортовий Союз подає всім спортовим товариствам і секціям до відома:

Цілий березень посвятити інтензивному приготуванню до легкої атлетики в руховні. Крім обовязкових вправ шведською чи німецькою системою треба ще провадити вправи ніг, скоки на місці через мотузок, скоки вгору і вдаль, вправи віддихові. Ті, що хочуть ставати до легко-атлетичних змагань, повинні виказатися на жадання членів судейської комісії посвідкою, що ходили на руханку.

Всі спортові товариства й секції повинні доложити старання, щоб влаштувати в себе по можности легко-атлетичні змагання з такою програмою: дня 2. квітня в суботу: хід на 10.000 м. по гостинці; дня 7. квітня в четвер: біг гінців (зі штафетою) на 400 і 1600 м., скок вдаль, скок угору; дня 7. (або 8.) травня: скок із жердкою, трискок (лише для старших), біг на 6.000 м. на перейми; дня 14. (або 15.) травня: мет кружком, мет ратищем, мет кулею; дня 2. червня: біг на 10.000 м., біг гінців на 1.600 м., біг на 100 м., скок із жердкою.

Підчас вакацій в місяцях липні і серпні змагуни повинні продовжувати дальше легко-атлетичні вправи чи в пластових, чи в спортових таборах. Рівночасно вказані були би туристика і колесництво.

Дня 21. вересня: біг 100 м., мет кружком, мет ратищем, хід на 10.000 м. з обтяженням. Ближчі дані в справі поданої програми будуть подані в обіжнику, який вишлеться всім спортовим товариствам і секціям.

З діяльности спорт. т-ва „Скала“ в Стрию. Дня 27. лютого п. р. відбувався заходом спорт. т-ва „Скала“ в Стрию в салях Українського Касина відчит на тему: „Значіння спорту в фізичному вихованні молоді і в житті нації“, що його виголосив делеґат Українського Спорт. Союзу, проф. Тарас Франко. Прелеґент у півтораґодинній промові порушив загально майже всі основні питання спорту і фізичного виховання. Місцями прелеґент говорив може трохи за фахово, що старших громадян мабуть менше інтересувало, одначе це було зроблено влучно, бо на салі було богато молоді, яка вже зі спортом обзнакомлена, так, що ця справа їй не чужа. Публики, як на теперішні відносини і таку тему, було досить. Переважала, розуміється, молодь середніх шкіл обох полів. Відчит зробив дуже додатнє враження на всіх присутніх. Виділ спорт. т-ва „Скала“ має надію, що тим і подібними відчитами в будуччині побудить українське громадянство до більшого зрозуміння й активної участи в нашім спорті.

І. М.

Оповістки.

Спортові товариства і школи, які рефлектують на площу „Сокола-Батька“ за стрийською рогачкою внесуть подання найдальше до 15. березня 1927. Пізніших зголошень не узглядниться. — Старшина „Сокола-Батька“ повідомляє заразом, що на тійже площі є до піднайму перекусня на цілий сезон 1927. Оферти вносити до 15. березня 1927. — Старшина „С.-Б.“
1650 2—2

Дрібні оголошення.

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ ПЕРЛОВИЙ** Ігнатович Львів. 956 81-?

СТАРШИЙ кавалер на державній посаді ожениться з українкою, бездітною вдовою, 40—43 літ, середнього росту, здоровою, доброю газдинею. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Спільне добро“ 303.
1655 3—3

4 ЗОЛ. коштує цукорничка з лопаткою з хінського срібла у Мандля, Коперника ч. 14.
1365 19—7

ЕЛЕҐАНТ своєрідна і найліпша паста до обуви — жадайте все і всюди.
1481 а 0—10

МАШИНИ писарські: *Underwood, Remington, Mercedes*, майже нові оказійно продасть Міхальскі, Львів, вул. Собіського 12.
1552 2—10

НАЙВИДАТНІЩЕ насіння, як пастевні бураки, люцерню, травку і цвіти, закордонні і краєві, сербську цибулю по найдешевших цінах можна набути у великій торговлі насіння Якова Кофлера — Заліщики.
1666 1—2

РАМИ елеґантні до образів поручає найдешевше Фрукс, Львів, вул. Краківська 17.
1664 1—1

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

АРХІТЕКТ

Інж. Олександер Пежанський

державно уповажнений

інжинір архітектури і будівництва

1641 **ЛЬВІВ,** 2—2

вул. Пелчинська ч. 22.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган **Львів, Городецька 46.** Телеф. 834.
1640 Пересвітлення Рентґеном. 4-27

МЕБЛІ клюбові і сальонові, модні драперії до дверей і вікон, матераци, фотелі до спаня, килими, мосяжні карніші, спальні, їдальні поручає найдешевше

ЛЕВ МАТВІЙОВСКІ

Львів, Хорущина 8, Тел. 40-11
власна робітня, тапіцерня, декорація.
1659 1—5

Фабрика килимів М. Хамули в Глинянах

відкрила з днем 1. березня п. р. для вигоди П. Т. Клієнтелі власний склад і продажу своїх ткацько-килимарських виробів при

площі Трибунальській
1660 **число 1** 1—5
(проти гол. входу костела ОО. Єзуїтів).

Повітовий Союз Кооператив в Стрию

прийме негайно **двох** службовиків з вищим (фаховим) образованням: агронома і торговельника. Подання удокументовані відписами свідоцтв і референціями, вносити до кінця березня. Першенство мають поручені Ревізійним союзом. Умову подасть П. С. К.-Стрий крім цего з чемности Ревізійний Союз, Сільський Господар, Спілка Агрономів або Центросоюз у Львові.
1661 1—3

Вільне до обняття для інваліда УГА. місце управителя Дому Українських Інвалідів

у Львові з обовязком заряду дому, робітень, книговода й евент. учителя загальнообразуючих предметів. Помешкання й повне удержання в УДІ. Платня після умови. Подання до дня 20. березня 1927.

Укр. Краєве Т-во Опіки над Інвалідами Львів, Руська, 3, ІІ.
1663 1—1

Звичайні Загальні Збори Товариства „СИЛА“

у Львові відбудуться в неділю дня 20. III. 1927 о год. 2-ій евент. 3-ій год. поп. зі звичайним порядком нарад.
1670 1—1 ВИДІЛ.

ВІДПОВІДЬ

на заяву п. Д-ра А. Перегінця

поміщену в „Ділі“ ч. 35.

Отсим заявляю, що все поміщене мною в „Новому Часі“ ч. 102 відносно п. д-ра А. П. є повною правдою, на що можу кождої хвилі перевести доказ правди. На провокації і напасти п. д-ра А. Перегінця як безпосередні так і посередні не буду на будуче відповідати, бо уважаю нижчим своєї гідности з ним полемізувати тим більше, що в Підгаєччині перед тими, які його особу і справу знають, не очиститься ніякими формальними заявами, а для прочих вона не інтересна.

1662 1—1 **Олекса Яворський.**

Подяка.

Почуваємося до милого обовязку зложити щиру подяку лікарям зубарам пп.: **Д-ру Симону Раппапорту і Якову Нассу,** Львів, Сикстуська 17 за совісне і дбайливе вилічення і пльомбовання зубів.

Володимир Рудий
1665 1—1 Коломия.

НОТИ ВИСОРТОВАНІ **НОТИ**
продає через кілька днів по дуже низьких цінах „ГАРМОНІЯ“ Магазин Нот Е. Шмаль
1642 Львів, Романовича 11. 2—?

МОТОРИ на ҐАЗ (ґазогенератори) також на ропу, нафту, бензину і електричні на **доґідні сплати**, рівнож Млинські Машини, Турбіни, Трансмісії, Сітки Ґазу, Паси, Ґурти, Токарні, Вертарки, Гиблярки, Пили, Помпи, Праси до олію, Праси до дахівок, Залізні Печі, всіляке знаряддя, Сталь, Бляху, поручає фірма

„ПІЛЬОТ“ 1408 8-10

Централя у Львові, Баторого ч. 4.

В РОЦІ 1837. ОСНОВАНА ФІРМА

І. ДРЕКСЛЕР і СИНИ

(власник фірми: Казимир Дрекслер)

Львів, площа Капітульна 2.

Тел. ч. 13—17.

РОБІТНЯ І МАГАЗИН ПОСТЕЛІ КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ, ПОДУШОК, БІЛЛЯ ЖІНОЧОГО, МУЖЕСЬКОГО І ПОСТЕЛІ.
3—3 1602

З ПРИВОДУ 90-ЛІТНОГО ІСТНОВАННЯ ФІРМИ уряджує ЮВИЛЕЙНУ ПРОДАЖ

15 проц. опусту поручаючи

БІЛИЙ МІСЯЦЬ

ПОЛОТНА, ШИФОНИ, ОБРУСИ, РУЧНИКИ, ХУСТИНКИ, ЗЕФІРИ, ПОЛОТЕНКА, БАРХАНИ, ВОАЛІ, КОЦИ, ДИВАНИ, ХІДНИКИ, ФІРАНКИ, КАПИ, ДРЕЛІХИ, ПЛЕДИ, СІННИКИ, ПІРРЯ, ВОЛОСІННЯ.

Комплетні шлюбні виправи.

Надзірна Рада Центрального Кооперативного Банку „КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

в відповідальністю уділами у Львові скликує на основі § 45 і 47 статута

XXVII. Звичайні Загальні Збори

на день 25-го березня 1927 в год. 4 пополудне в домівці Центробанку у Львові (Ринок ч. 10) з отсим предметом нарад (§ 52 статута):

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 2) Звіт Надзірної Ради з діяльности за діловий рік 1926 з замкненням рахунків, білянсом і рахунком зисків і страт за 1926 р. 3) Звіт Контрольної Комісії з провірки білянсу і рахунку зисків і страт за 1926 р. 4) Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§ 23 і 45 статуту). 5) Вибір чотирьох членів Надзірної Ради на місце уступаючих. 6) Вибір шістьох заступників членів Надзірної Ради. 7) Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 і статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають всі члени Центробанку, що доповнили свої зобовязання відносно вплати уділів по думці постанов статуту (§ 16 і 60). Кождий член має лиш один голос, незалежно від кількости посіданих ним уділів. За леґітимацію служить уділова книжочка (§ 50 статуту).

На Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повновласники. Повновласником кооперативи й іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради, дотичної кооперативи, зглядно член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана в реєстр членів Центробанку (§ 51 статуту).

Маєтковий білянс за 1926 рік є виложений в льокали Центробанку (Ринок ч. 10, I. пов.), де члени можуть його переглянути.

Львів, дня 4. березня 1927.

За Надзірну Раду Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий“ з відповідальністю уділами у Львові:

Д-р Володимир Охримович в. р. предсідник. — Микола Заячківський в. р. секретар.
1668 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.